

Fiskerflaadens Fornyelse. Nogen Afvejning af Betimeligheden heraf paa længere Sigt træder ikke frem. Under de nuværende Forhold har den sidste Del af Programmet næppe store Muligheder for at blive gennemført, og man skal derfor næppe vente, at Betænkningen vil bringe store praktiske Resultater; men man kan jo glæde sig over den interessante Redegørelse og haabe paa, at Klipfisken vil stige i Pris.

Kjeld Philip.

P. A. Callø: KREDITFORENINGERNE OG LANDBRUGETS GÆLDSPROBLEM. København 1939. 127 S.

Denne Redegørelse falder i tre Hovedafsnit: Kreditforeningernes Historie, Kreditforeningernes Teknik og Organisation og Kreditforeningerne og Landbrugets Gæld.

Første Afsnit giver en overordentlig interessant Redegørelse for hele Kreditforeningssystemets Udvikling her i Landet fra det første famlende Forsøg og indtil det høje tekniske Stade, hvorpaa det nu staar.

I andet Afsnit er det bl. a. værd at hæfte sig ved Direktør Callø's Betragtninger over Vurderingsansættelserne. Det var et af de Spørgsmaal, som blev ret indgaaende behandlet i Realkreditkommissionens Betænkning, idet som bekendt Vurderingerne særlig i visse Egne af Jylland laa meget højt. Direktør Callø vil heller ikke benægte, at en ikke ringe Optimisme har gjort sig gældende ved Vurderingerne. Han udtaler herom paa Side 57, at »Vurderingerne vidner om et lyst Syn paa Landbruget. Saaledes har det altid været, og saadan er det den Dag i Dag«. Han afviser ganske vist ikke Bestemmelsen i den nye Kreditforeningslov om, at Vurderingsmændene skal være uafhængige af Laantagerne, men har paa den anden Side ikke nogen overdreven Tro paa, at det lyse Syn vil blive væsentligt ændret.

Langt det interessanteste Afsnit er det sidste om Kreditforeningerne og Landbrugets Gæld. Det kan ikke forundre, at Kreditforeningsmanden langt fra anser Kreditforeningernes historiske Mission for afsluttet. Den Gældspolitik, vi skal føre i Fremtiden, er bundet til dette System, mener Direktør Callø, og han gaar ind for højforrentede Kreditforeningslaan, som man har Mulighed for at omprioritere. Han beskæftiger sig iøvrigt indgaaende med de forskellige Forslag til konjunkturbestemte Renteydelser, der har set Dagens Lys i den sidste halve Snes Aar, og stiller sig som Helhed køligt overfor disse Former for Renteydelser. Dog lader han en lille Dør staa aaben for den konjunkturbestemte Rente, nemlig specielt for Arve- og Sælgerprioriteter. Saadanne Foranstaltninger kan begrundes med, at det vel ikke er helt urimeligt at lade Sælgeren og Medarvingerne tage Del i Risikoen ved Ejendommens Drift.

Til Slut kan det anføres, at Direktør Callø vender sig mod at gøre Landbrugets Forrentningsprocent til Reguleringsmaalestok for konjunkturbestemte Renteydelser, idet han er bange for, at Opgivelserne fra de regnskabsførende Brug under de Forudsætninger maaske ikke bliver helt rigtige. I Stedet skulde man bruge objektive Kriterier, d. s. v. Priser. Hertil kan anføres, at man formentlig nok uafhængigt af Det landøkonomiske Driftsbureau kunde beregne et brugeligt Indeks for Landbrugets Konjunkturer f. Eks. paa Grundlag af den officielle Statistik. Dernæst maa man stille sig tvivlende overfor, om et rent Prisindeks er det rigtige Maal for

Fiskerflaadens Fornyelse. Nogen Afvejning af Betimeligheden heraf paa længere Sigt træder ikke frem. Under de nuværende Forhold har den sidste Del af Programmet næppe store Muligheder for at blive gennemført, og man skal derfor næppe vente, at Betænkningen vil bringe store praktiske Resultater; men man kan jo glæde sig over den interessante Redegørelse og haabe paa, at Klipfisken vil stige i Pris.

Kjeld Philip.

P. A. Callø: KREDITFORENINGERNE OG LANDBRUGETS GÆLDSPROBLEM. København 1939. 127 S.

Denne Redegørelse falder i tre Hovedafsnit: Kreditforeningernes Historie, Kreditforeningernes Teknik og Organisation og Kreditforeningerne og Landbrugets Gæld.

Første Afsnit giver en overordentlig interessant Redegørelse for hele Kreditforeningssystemets Udvikling her i Landet fra det første famlende Forsøg og indtil det høje tekniske Stade, hvorpaa det nu staar.

I andet Afsnit er det bl. a. værd at hæfte sig ved Direktør Callø's Betragtninger over Vurderingsansættelserne. Det var et af de Spørgsmaal, som blev ret indgaaende behandlet i Realkreditkommissionens Betænkning, idet som bekendt Vurderingerne særlig i visse Egne af Jylland laa meget højt. Direktør Callø vil heller ikke benægte, at en ikke ringe Optimisme har gjort sig gældende ved Vurderingerne. Han udtaler herom paa Side 57, at »Vurderingerne vidner om et lyst Syn paa Landbruget. Saaledes har det altid været, og saadan er det den Dag i Dag«. Han afviser ganske vist ikke Bestemmelsen i den nye Kreditforeningslov om, at Vurderingsmændene skal være uafhængige af Laantagerne, men har paa den anden Side ikke nogen overdreven Tro paa, at det lyse Syn vil blive væsentligt ændret.

Langt det interessanteste Afsnit er det sidste om Kreditforeningerne og Landbrugets Gæld. Det kan ikke forundre, at Kreditforeningsmanden langt fra anser Kreditforeningernes historiske Mission for afsluttet. Den Gældspolitik, vi skal føre i Fremtiden, er bundet til dette System, mener Direktør Callø, og han gaar ind for højforrentede Kreditforeningslaan, som man har Mulighed for at omprioritere. Han beskæftiger sig iøvrigt indgaaende med de forskellige Forslag til konjunkturbestemte Renteydelser, der har set Dagens Lys i den sidste halve Snes Aar, og stiller sig som Helhed køligt overfor disse Former for Renteydelser. Dog lader han en lille Dør staa aaben for den konjunkturbestemte Rente, nemlig specielt for Arve- og Sælgerprioriteter. Saadanne Foranstaltninger kan begrundes med, at det vel ikke er helt urimeligt at lade Sælgeren og Medarvingerne tage Del i Risikoen ved Ejendommens Drift.

Til Slut kan det anføres, at Direktør Callø vender sig mod at gøre Landbrugets Forrentningsprocent til Reguleringsmaalestok for konjunkturbestemte Renteydelser, idet han er bange for, at Opgivelserne fra de regnskabsførende Brug under de Forudsætninger maaske ikke bliver helt rigtige. I Stedet skulde man bruge objektive Kriterier, d. s. v. Priser. Hertil kan anføres, at man formentlig nok uafhængigt af Det landøkonomiske Driftsbureau kunde beregne et brugeligt Indeks for Landbrugets Konjunkturer f. Eks. paa Grundlag af den officielle Statistik. Dernæst maa man stille sig tvivlende overfor, om et rent Prisindeks er det rigtige Maal for

Landbrugets Konjunkturer; dette kan i hvert Fald ikke være Tilfældet, hvis det skal anvendes indenfor de enkelte Ejendomsgrupper. Her kommer man antagelig ikke uden om, at et saadant Indeks maa være en Funktion baade af Pris og Mængde.

Kjeld Bjerke.

TRAFIKKOMMISSIONENS BETÆNKNING. (Betænkning afgivet af den af Ministeren for offentlige Arbejder under 30. December 1936 nedsatte Trafikkommission). København 1939. I—II. 217 + 500 S.

Kommissionens Opgave er ifølge Kommissoriet at fremsætte Forslag til en samlet Trafikplan for Landet og til de regulerende Foranstaltninger, der i denne Forbindelse eventuelt vil være nødvendige for at opnaa en i økonomisk og samfundsmæssig Henseende rational Ordning af den erhvervsmæssige Person- og Godstransport. Til Medlemmer af Kommissionen valgtes et stort Antal Medlemmer repræsenterende politiske Partier, bestaaende Institutioner og Organisationer.

I Betænkningen hævdes det, at »Søtransporterne udtrykkelig er undtaget fra de Forhold, som skal være Genstand for Drøftelse i Kommissionen«, og at »en samlet Vejplan for hele Landet bør efter Flertallets Opfattelse udarbejdes af Vejautoriteterne«. Følgen heraf har været, at Betænkningen ikke indeholder noget Forslag til en samlet Trafikplan, men en Række Bidrag af større eller mindre Betydning. Af Bilagene, der fylder 500 tætrykte Sider, er der Anledning til at fremhæve Kontorchef Stjernquists og Dansk Vejlaboratoriums udmærkede Redegørelse for forskellige Specialforhold.

Man er fra alle Sider klar over, at den Opgave, som Regeringen stillede i 1936, hidtil ikke er løst, og at der endnu ikke er skabt nogen Koordination mellem de forskellige Trafikmidler. Dette kan heller ikke siges at være strengt nødvendigt, saafremt Regeringen som hidtil er i Stand til at støtte Udviklingen af alle Trafikmidler. Skulde det Tidspunkt indtræde, at der opstaar Kapitalvanskeligheder ved at opfylde Trafikanternes Ønsker, og der kun bliver Kapital disponibel til en begrænset Mængde Nyanlæg, og eventuelt kun en begrænset Mængde Valuta disponibel til Trafikformaal, vil Ønsket om en samlet Trafikplan igen blive aktuelt. Jeg kunde tænke mig, at det allerede nu vilde være ønskeligt at lade dette Spørgsmaal undersøge af et ganske lille Udvalg, hvis Medlemmer alle burde være uafhængige af bestaaende Trafikinteresser.

P. P. Sveistrup.
